

Þjónustutilskipun EB - bakgrunnur og helstu þættir.

málþing SA

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

Gunnar Þór Pétursson
Sérfræðingur við Lagadeild HR
28. nóvember 2008

Yfirlit

1. Hvar erum við stödd? – Nokkur orð um innri markaðinn og hugtökin sem liggja til grundvallar.
2. Eðli fjórfrelsisins og tilskipana
3. EES samningurinn
4. Nokkrir grunnþættir tilskipunarinnar

Innri markaðurinn

- Fjórfrælsið – er grunnurinn
 - Varðar vörur-, fjármagn, fólk (launþegar/sjálfstætt starfandi/fyrirtæki) og þjónustu!
- *Þjónustufrelsið og stofnsetningarrétturinn* eru hluti fjórfrælsisins
 - Tryggt í grunngreinum Rómarsáttmálans (Rs) og EES samningsins (EES)
- Hugtak og efnissvið verið skilgreint fyrst og fremst í dómum EB dómstólsins.

Hugtökin - stofnsetningarréttur

- Stofnsetningarrétturinn – 43. gr. Rs. og **31. gr. EES**
- “Innan ramma ákvæða samnings þessa skulu engin höft vera á rétti ríkisborgara aðildarríkis EB eða EFTA-ríkis til að öðlast staðfestu á yfirráðasvæði einhvers annars þessara ríkja. Hið sama gildir einnig þegar ríkisborgarar aðildarríkis EB eða EFTA-ríkis, sem hafa staðfestu á yfirráðasvæði einhvers þeirra, setja á stofn **umboðsskrifstofu, útibú eða dótturfyrirtæki**.
- Staðfesturéttur felur í sér rétt til að hefja og stunda **sjálfstæða atvinnustarfsemi** og til að stofna og reka fyrirtæki, einkum félög eða fyrirtæki í skilningi annarrar málsgreinar 34. gr., með þeim skilyrðum sem gilda að landslögum um ríkisborgara þess ríkis þar sem staðfestan er fengin, þó með fyrirvara um ákvæði 4. kafla.”

Hugtökin - stofnsetningarréttur

- Dómstóll EB hefur lesið í hugtakið og skilgreint í fjölda dóma. Víð skilgreining og **staðfestan** skiptir mestu (*"secured a permanent presence"*).
- *Gebhard* mál C-55/94 "A national of a Member State who pursues a professional activity on a stable and continuous basis in another Member State where he holds himself out from an established professional base to, amongst others, nationals of that State comes under the chapter relating to the right of establishment and not the chapter relating to services."

Hugtökin - þjónusta

- Þjónustufrelsið - 36. gr. EES og 49. gr. Rs.
- **37. gr.** Með „þjónustu“ er í samningi þessum átt við þjónustu sem að jafnaði er veitt gegn **þóknun** að því leyti sem hún lýtur ekki ákvæðum um frjálsa vöruflutninga, frjálsa fjármagnsflutninga og frjálsa fólksflutninga.
Undir „þjónustu“ fellur einkum:
 - a. starfsemi á sviði iðnaðar;
 - b. starfsemi á sviði viðskipta;
 - c. starfsemi handverksmanna;
 - d. sérfræðistörf.

Hugtökin - þjónusta

- Hugtakið er skilgreint **neikvætt** – það sem ekki fellur undir frjáls vöruviðskipti, fjármagnsflutninga eða fólksflutninga.
- Dómstóll EB túlkað í fjölda dóma, einkum að draga mörkin milli þjónustu og stofnsetningarréttar.
- Í réttinum felst m.a. rétturinn til að **taka við þjónustu**, sbr. mál *Luisi* og *Carbone* nr. 286/82

Réttlæting brota?

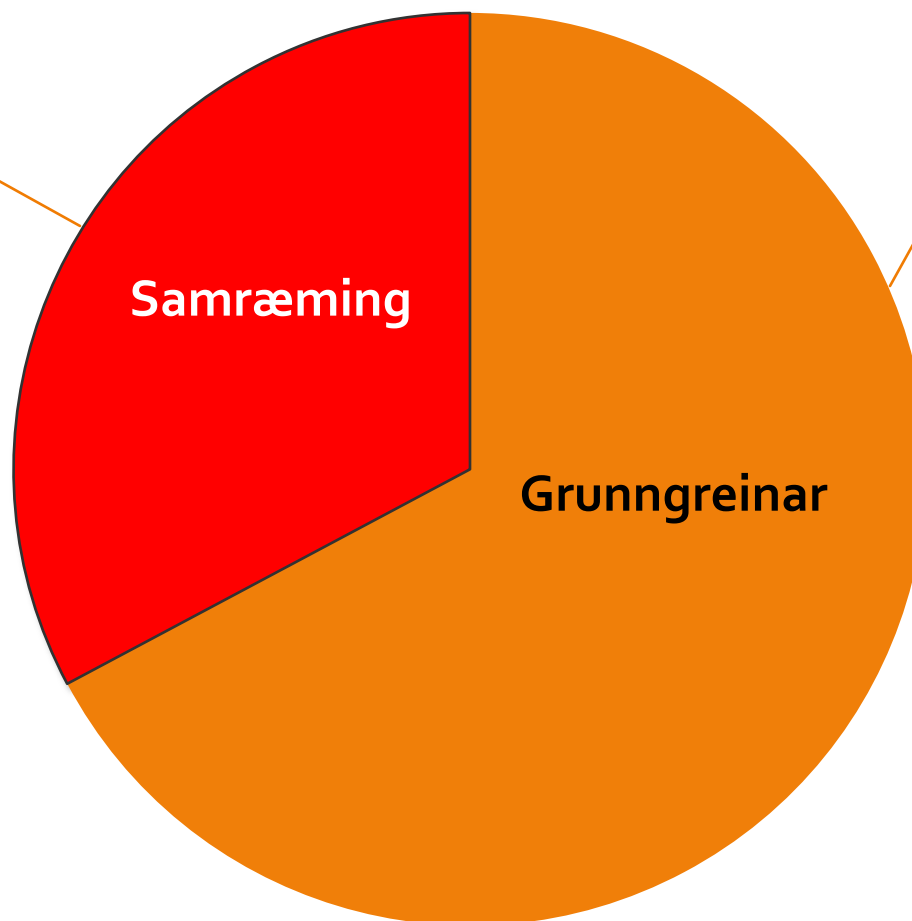
- Réttlætanlegar hindranir/mismunun á grundvelli ákvæða í Rs. og EES –
Allsherjarregla – almannna öryggi – almannna heilsa
- Einnig hefur dómstóll EB– í tilfelli hindrana (ekki mismunun á grundvelli þjóðernis) komið með ákveðnar dómstólamótaðar réttlætingarástæður (*public interest* sjónarmið).

Samræming vs. grunngreinar

T.d.:

Fjármálaþjónusta
(banka-, trygginga-
og lífeyrismál), e-
commerce og
“Television without
frontiers”

43. og 49. gr. **Rs**
31. og 36. gr. **EES**

Hvað er tilskipun?

- Er afleidd löggjöf (*secondary law*) – leidd af frumrétti sem er Rómarsáttmálinn.
- Aðildarríkin hafa visst frelsi við innleiðingu - t.d. ekki orðrétt og um form – en þurfa að innleiða með réttum hætti (efnislega) og á réttum tíma, sbr. 7. gr. EES.
- Skyldan til innleiðingar er fyrst og fremst á **ríkinu**, þrátt fyrir að í tilskipun geti falist bæði réttindi og skyldur **einstaklingum/lögaðilum** til handa.

EES samningurinn

- **102. gr. EES** – þegar ný gerð (tilskipun) hefur verið sett E(S)B megin skal **“til að tryggja réttaröryggi og einsleitni EES”** taka þá tilskipun upp í EES samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES nefndarinnar.
- **7. gr. EES** – Ákvörðun nefndarinnar **skal “tekin upp”** í landsrétt. Ríkin hafa “val um form og aðferð” ef um tilskipun er að ræða.

Grunnpættir þjónustutilskipunarinnar

- Hvers vegna?
- Hvaða *þjónusta* er undanskilin?
- Hvaða svið eru undanskilin?
- “Single contact” hugmyndin.
- Stofnsetningarréttur – boð og bönn.
- Þjónustufrelsið (líka *viðtaka*) – boð og bönn.

Grunnpættir þjónustutilskipunarinnar

- Gæðaeftirlit.
- Samstarf stjórnvalda – milli landa.
- Vandamál við innleiðingu?
- ... the way forward?